

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه چگونگی تشکیل و نحوه رسیدگی هیأت‌های انضباطی نیروهای مسلح»

مقدمه

این لایحه در ۶ فصل و ۳۶ ماده در رابطه با چگونگی تشکیل و نحوه رسیدگی هیئت‌های انضباطی نیروهای مسلح (سپاه، ارتش، نیروی انتظامی، ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح) با هدف ایجاد وحدت رویه در رسیدگی به تخلفات کارکنان نیروهای مسلح تدوین گردیده است. در حال حاضر، رسیدگی به تخلفات کارکنان نیروهای مسلح بر اساس مقررات و رویه‌های پراکنده و متفاوت در قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۷/۲۱، قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۷/۷، قانون استخدام نیروی انتظامی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲ صورت می‌گیرد. چنانچه در مقدمه لایحه اشاره شده است وجود مقررات پراکنده در خصوص رسیدگی به تخلفات کارکنان نیروهای مسلح موجب ایجاد رویه‌های مختلف می‌شود، لذا پیش‌بینی مقررات یکسان و واحدی در این رابطه ضروری به نظر می‌رسد.

ارزیابی مواد لایحه

بررسی مواد لایحه نشان می‌دهد که لایحه مزبور به لحاظ شکلی و ماهوی به نحو مناسبی تنظیم گردیده است. در عین حال به منظور رفع برخی خلأها و ابهامات توجه به دو نکته ذیل ضروری به نظر می‌رسد:

۱. در بند «د» ماده (۱)، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان یکی از نیروهای مسلح ذکر گردیده که باید به تخلفات کارکنان این نهاد مطابق این لایحه رسیدگی شود. ابهامی که در این رابطه وجود دارد این است که آیا این عنوان، شامل اعضای بسیج سپاه پاسداران نیز می‌شود یا خیر؟

توضیح اینکه در حال حاضر در قانون مجازات نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲ در بند «ج» ماده (۱) این عبارت به کار رفته است: «کارکنان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران و سازمان‌های وابسته و اعضای بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی». به همین جهت پیشنهاد می‌گردد برای رفع ابهام عبارت «اعضای بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» به بند «د» ماده (۱) لایحه اضافه گردد.

۲. در مواد (۲۰)، (۲۱) و (۲۳) دیوان عدالت اداری، به عنوان مرجع شکایت از آرای قطعی هیئت‌ها در موارد اعاده رسیدگی شناخته شده است.

در رابطه با این مواد نکات زیر قابل توجه است:

الف) اولین ابهامی که در خصوص مواد مذکور وجود دارد این است که شکایت مندرج در ماده (۲۰) با مفاد ماده (۲۳) که موارد اعاده رسیدگی را بیان می‌کند چه نسبتی دارد؟

چنانچه ماده (۲۳) در مقام بیان موارد شکایت از آرای هیئت‌ها می‌باشد این ماده باید بلافاصله بعد از ماده (۲۰) ذکر گردد. ضمن آنکه محدود نمودن موارد جواز شکایت از آرا به موارد مندرج در ماده (۲۳) مبنای مشخصی ندارد علاوه بر اینکه مطابق قانون چگونگی اعتراض کارکنان مشمول قوانین استخدامی نیروهای مسلح (مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۳) موارد اعتراض و شکایت به آرا محدودیت خاصی ندارد. در صورتی که مفاد ماده (۲۳) تأسیس جدیدی را بیان می‌نماید لازم است مهلت زمانی مشخصی را برای اعاده رسیدگی بیان نماید.

ب) تبصره «۲» ماده (۲۳) مقرر داشته: تشخیص اعاده دادرسی با هیئت صادرکننده رأی قطعی است. اول اینکه بهتر است واژه تجویز جایگزین واژه تشخیص گردد. دوم اینکه واژه «دادرسی» نیز به «رسیدگی» تغییر یابد.

نتیجه‌گیری

به‌منظور ایجاد وحدت رویه در رسیدگی به تخلفات و جلوگیری از تضییع حقوق کارکنان نیروهای مسلح، تصویب لایحه مزبور پس از رفع ایرادات و ابهامات مورد اشاره، پیشنهاد می‌گردد.